

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

Tárgy: Sajtótermékek szerzői jogi védelme

Ügyszám: SzJSzT – 10/22.

A megkereső által feltett kérdés:

1. Megfelel-e a valóságnak, hogy a felperesi [...] -án megjelent mű bizonyos részeinek szószerinti átvétele történt meg az alperes nyomtatott újságban megjelent cikkben? Mekkora tekinthető az egyezés a két cikk között?
2. Mennyiben van az weboldal-1.hu-n megjelent cikknek egyéni eredeti jellege? Tekinthető-e önálló szerzői műnek, tekintettel az Szjt. 1. § (5) bekezdésére?
3. Tekinthető-e ez a hivatkozott cikk a felperesi mű átdolgozásának? Az alperes kiadványában megjelenő weboldal-2.hu és weboldal-3.hu sajtótermékekben megjelent felperes által hivatkozott cikkek milyen mértékben tekinthetők azonosnak a nyomtatott újságban megjelent cikkel?
4. Megállapítható-e az önálló sajtótermékekben megjelent cikkek és az eredeti weboldal-1.hu megjelent cikk között ugyanígy szószerinti átvétel, illetőleg részbeni átdolgozás.

TÉNYÁLLÁS

Az eljárás tárgya az alábbiakban foglalható össze: a Felperes kiadásában megjelenő, a weboldal-1.hu cím alatt elérhető online sajtótermékben, [...] napján megjelent cikk. [a cikk tartalma]

Az Alperes kiadásában megjelenő, nyomtatott sajtótermék [...] számában, megjelent cikk, amely később a weboldal-2.hu és weboldal-3.hu cím alatt elérhető online sajtótermékekben is közzétételre került.

Felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy – tekintettel a cikkek nagyfokú hasonlóságára – az alperesi sajtótermékekben megjelent cikkek sértik Felperes szerzői jogait.

A Törvényszék a szerzői jogi jogsértés megítélésével kapcsolatos kérdéseket tett fel a Szakértői Testületnek.

ELŐZETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

Az eljáró tanács a kapott iratokat és hivatkozásokat áttekintve megállapítja, hogy szakvéleményének kialakításához a rendelkezésre bocsátott iratanyag elegendő.

Az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakította ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást.¹

AZ ELJÁRÓ TANÁCS SZAKVÉLEMÉNYE

Az eljáró tanács az alábbiak szerint válaszolja meg a kérdéseket:

1. Megfelel-e a valóságnak, hogy a felperesi [...] -án megjelent mű bizonyos részeinek szószerinti átvétele történt meg az alperes nyomtatott újságban megjelent cikkben? Mekkora tekinthető az egyezés a két cikk között?

---

¹ A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdés.

Az eljáró tanács megvizsgálta a felperesi cikket és a nyomtatott sajtótermékben megjelent cikket, amely alapján megállapítja, hogy az utóbbi cikkben a felperesi cikk egyes részeinek szó szerinti átvétele valósul meg.

Az átvevő cikk terjedelmét tekintve kb. 70%-ban a felperesi cikk szó szerinti átvétele.

A felperesi cikk szempontjából a szó szerint átvett részek kb. a cikk 1/3-át teszik ki. Felperes cikke részletesebben írja le a történetet, és egyéb esetek idézésével szélesebb kontextusba helyezi a történeteket.

Az eljáró tanács mellékletként csatolja a kérdéses cikkek összehasonlítását tartalmazó dokumentumot. Az összehasonlítás a weboldal-3.hu-n a jelen szakvélemény kidolgozásakor még elérhető cikkeken alapszik.

2. Mennyiben van az weboldal-1.hu-n megjelent cikkek egyéni eredeti jellege? Tekintható-e önálló szerzői műnek, tekintettel az Szjt. 1. § (5) bekezdésére?

Az eljáró tanács megállapítja, hogy az felperesi cikk egyéni, eredeti jelleggel rendelkezik, amely az Szjt. 1. § (5) bekezdésére tekintettel is önálló szerzői műnek tekinthető.

A szerzői jogi védelem fennállásának feltételét, azon túl, hogy a műnek az irodalom, a tudomány vagy a művészet alá tartozó műnek kell lennie, az Szjt. 1. § (3) bekezdése határozza meg: *„A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől.”*

Ebből következően a műnek az alkotó saját szellemi alkotásának kell lennie, úgy egyéni jelleg, mint eredetiség szempontjából. Műnek a gondolatot másoktól elhatárolható, egyéni módon kifejező alkotás minősül. Az alkotás egyéni jellegében megnyilvánul a szerző személyisége, képessége, kreativitása. Az eredetiség az alkotás önállóságát, különlegességét, más művektől való különbözőségét, elhatárolhatóságát, azaz az általa okozott benyomás megismételhetetlenségét fejezi ki. Az eredeti jelleg megállapításához elengedhetetlen, hogy az adott körülmények között lehetőség legyen többféle kifejezési módra, és ezek közül a szerző egyéni módon választhassa és válassza ki a kifejezési módok egyikét vagy másikat.

Az eljáró tanács a felperesi cikket elolvasva megállapítja, hogy az egyéni, eredeti jelleggel rendelkezik, szerzői jogi értelemben műnek tekintendő. Egy vélt bűncselekmény történetét mutatja be, több oldalon keresztül. Ezt a történetet el lehetett volna rövidebben vagy hosszabban is mesélni – mint ahogy azt az alperesi cikkek is mutatják –, és természetesen a szavak megválasztása, a mondatok fűzése is egyéni, eredeti jelleggel rendelkezik.

Az Szjt. 1. § (5) bekezdése értelmében a szerzői jogi védelem nem terjed ki a sajtótermékek közleményeinek alapjául szolgáló tényekre vagy napi hírekre. A sajtótermékek közleményeinek alapjául szolgáló tények vagy napi hírek nem szerzői alkotások.² Az információ, a hír, valamint a pusztán hírt tartalmazó közlemény magában nem mű, tehát nem monopolizálható, azt bárki közzéteheti, míg a hírt tartalmazó bővebb „anyag”, ha egyéni-eredeti jelleggel bír, műnek minősül.

Ahogy arra a Szakértői Testület korábbi szakvéleményében már rámutatott, a szerzői jog egyik alapelve az, hogy nem védi a pusztán információt. A tények, adatok megismerésére és közzétételére senkinek sincs kizárólagos joga. Amit a szerzői jog véd, az az információ egyéni, eredeti módon való megfogalmazása.³ Tehát amíg a közzététel a pusztán tényekre korlátozódik, addig az Szjt. 1. § (5) bekezdése

² GYERTYÁNFY Péter (szerk.): *Nagykommentár a szerzői jogi törvényhez*. Budapest, 2014. p. 9.

³ Ld. SZJSZT 25/2000 sz. szakvéleménye a tények, hírek szerzői jogi megítéléséről. 2. bekezdés.

alapján nem áll szerzői jogi védelem alatt. Ez tipikusan az aktuális események rövid, „*breaking news*” szerű közlését takarja, mint pl. itt és itt lezuhant a repülőgép, ekkor és ekkor meghalt valamelyik prominens személy, a benzinárak ennyivel emelkedtek. Amikor azonban ezeket a bárki által szabadon felhasználható információkat egy újságíró cikkbe önti – azt pl. szélesebb összefüggésbe helyezi, a körülményeket részletesebben kifejti stb. –, az így keletkezett sajtótermék már egyéni, eredeti jelleggel rendelkezhet így szerzői jogi védelemben részesülhet, ha fennáll alkotói mozgáster, és azt a cikk szerzője alkotó tevékenység útján kihasználja (feltéve mindeközben, hogy a cikk nem szolgai másolás).

Ez a megközelítés van összhangban a Berni Uniós Egyezményrel (a továbbiakban: BUE) is.⁴ A BUE 2. cikk (8) bekezdése is kimondja, hogy az BUE-ben biztosított védelem nem áll fenn az egyszerű sajtóközlemény jellegű napi hírekre. Az 1967. évi stockholmi diplomáciai értekezlet e szakaszhoz fűzött autentikus értelmezése szerint, „[a]z Egyezmény nem védi a napi hírekre és a különféle tényekre vonatkozó puszta információt, mert az ilyen anyagban nincsenek jelen azok a tulajdonságok, amelyek szükségesek egy mű létrejöttéhez. Ebből következik a fortiori, hogy az egyes hírek és tények maguk nem védettek. Másrésztől azonban, az újságírók cikkei és a hírekről tudósító egyéb „zsurnalisztikai” művek védelem alatt állnak, amennyiben irodalmi vagy művészeti alkotásnak minősülnek.”⁵

Jelen esetben a felperesi cikk meghaladja a puszta hír és tény terjedelmét, az egyéni eredeti jelleggel rendelkezik, így szerzői jogi védelem alatt áll.

3. Tekintható-e ez a hivatkozott nyomtatott újságcikk a felperesi mű átdolgozásának? Az alperes kiadványában megjelenő weboldal-2.hu és weboldal-3.hu sajtótermékekben megjelent felperes által hivatkozott cikkek milyen mértékben tekinthetők azonosnak a nyomtatott újságban megjelent cikkel?

Az eljáró tanács megállapítja, hogy a nyomtatott sajtótermékben megjelent cikk a felperesi mű átdolgozásának tekintendő.

Az Szjt. 29. §-a értelmében a szerző kizárólagos joga, hogy a művét átdolgozza, illetve hogy erre másnak engedélyt adjon. Többek között átdolgozásnak minősül a mű olyan megváltoztatása, amelynek eredményeképpen az eredeti műből származó más mű jön létre.

Nem lehet átdolgozásról beszélni, ha az eredeti művet változatlan formában vagy elhanyagolható változtatással veszik át és használják fel. Ebben az esetben a vagyoni jogok közül a szerző többszörözéshez való jogát sértik meg, és ha a nevét sem tüntetik fel, akkor a névfeltüntetéshez fűződő személyhez fűződő jogát is megsértik az átvétellel, ami adott esetben akár plágiumnak is minősülhet.⁶

A fenti esetet meghaladja az átvételnek az a szintje, amikor az eredeti művön ugyan bizonyos változtatásokat végrehajtanak, de az így keletkező mű nem tekinthető önálló szerzői jogi védelem alatt álló műnek, mivel az még nem rendelkezik önálló egyéni, eredeti jelleggel.

Az átdolgozás tényleges esetéről akkor beszélünk, amikor az eredeti mű alapulvételével önálló és az átdolgozó szerző saját egyéni, eredeti jellegű műve jön létre.

A kérdéses esetben a nyomtatott sajtótermékben megjelent cikk elsősorban az eredeti cikk rövidített változatának tekinthető. A két cikk közötti elsődleges különbség az ebből adódó egyes mondatok kihagyásából áll. Ezenkívül stiláris különbség is van a két cikk között: míg az eredeti cikk nem tárja fel pontosan a kárt szenvedő személy kilétét, rá csak keresztneven hivatkozik, a nyomtatott újságcikk

⁴ Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works, 1886/1979. Magyarországon az irodalmi és a művészeti művek védelméről szóló 1886. szeptember 9-i Berni Egyezmény Párizsban, az 1971. évi július hó 24. napján felülvizsgált szövegének kihirdetéséről szóló 1975. évi 4. törvényerejű rendelet hirdette ki.

⁵ I. sz. Főbizottság jegyzőkönyvének a 146. pontja; ld. ugyanígy SZJSZT 20/2000. 3. bekezdés.

⁶ Ld. LEGEZA Dénes (szerk.): *Szerzői jog mindenkinek*. Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatal, 2017. p. 120.

pontosan megnevezi őt, képet is közöl róla, és ennek megfelelően a rövidített cikk zárásaként néhány mondatot idéz is a kárt szenvedett személytől több bekezdésben.

Ezen különbségek miatt az eljáró tanács arra a következtetésre jutott, hogy a nyomtatott újságcikk is rendelkezik önálló egyéni, eredeti jelleggel, tekintettel azonban az eredeti cikkel való nagyfokú egyezőségre, az az eredeti cikk átdolgozásának tekinthető.

Az eljáró tanács megállapítja, hogy a nyomtatott és weboldal-2 online sajtótermékben megjelent kérdéses cikkek szószerint megegyeznek egymással, míg a weboldal-3.hu-n megjelent cikk csupán annyiban különbözik a nyomtatott újságban megjelent cikktől, hogy az utolsó bekezdés hiányzik, illetve két helyen utal arra, hogy a cikket a nyomtatott újság közölte.

4. Megállapítható-e az önálló sajtótermékekben megjelent cikkek és az eredeti weboldal-1.hu megjelent cikk között ugyanígy szószerinti átvétel, illetőleg részbeni átdolgozás?

Tekintettel arra, hogy az önálló sajtótermékekben megjelent cikkek közül az egyik szószerint megegyezik a nyomtatott újságban megjelent cikkel, a másiktól pedig csak az utolsó két mondatot hagyták el, az eljáró tanács e kérdés megválaszolásánál utal a 3. kérdésre adott válaszára.

Budapest, 2022. május 18.

Dr. Ujhelyi Dávid
a tanács elnöke sk.

Dr. Lendvai Zsófia
a tanács előadó tagja sk.

Érsek Nándor
a tanács szavazó tagja sk.

Melléklet:

- A kérdéses cikkek összehasonlítását tartalmazó dokumentum.